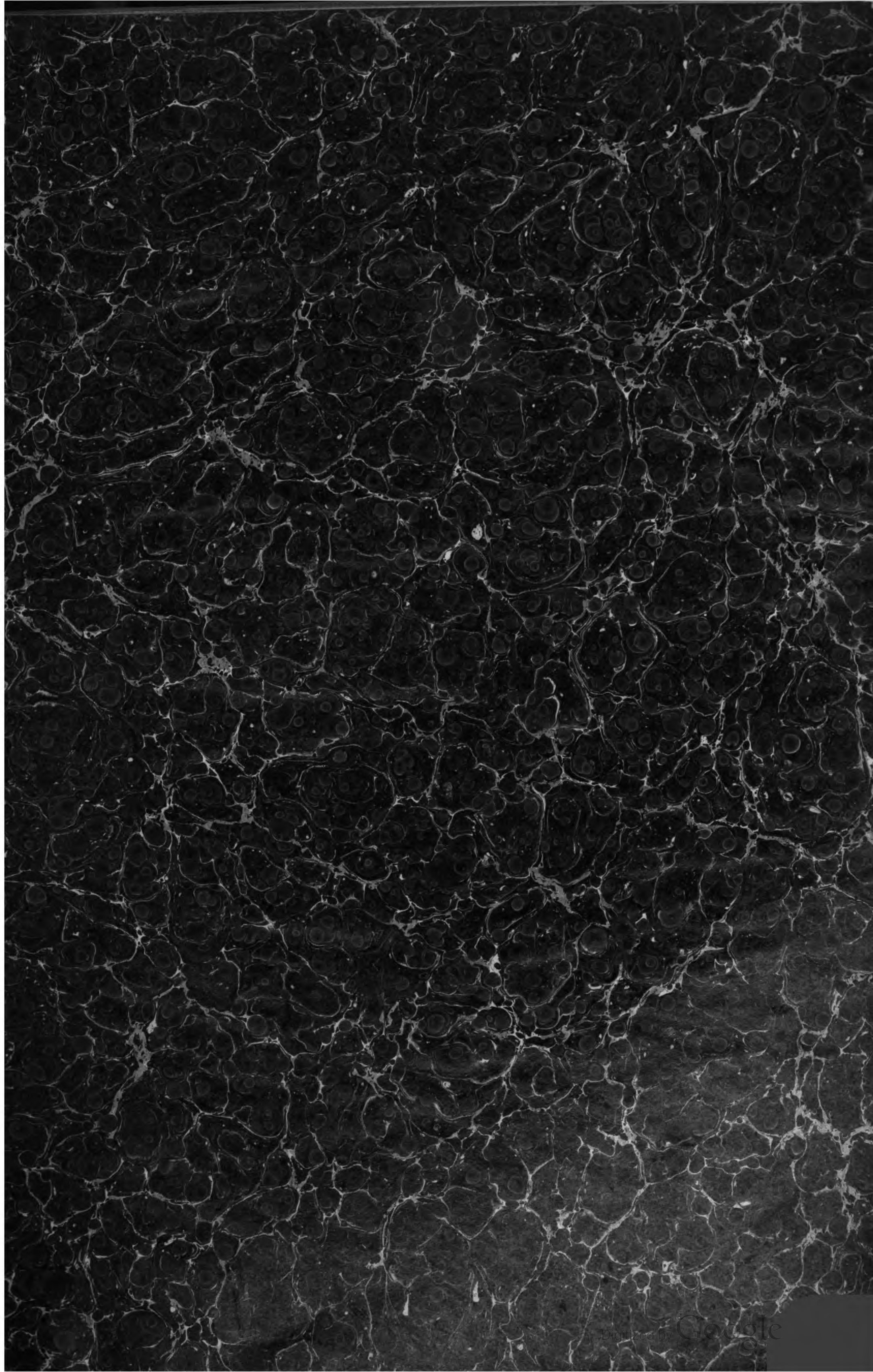

NOORD- EN ZUIDNEDERLAND

BY HET GRAF VAN HARE MAJESTEIT

LUDOVIKA-MARIA

KONINGIN DER BELGEN.

I

LIERZANG

DOOR

Mr A. BOGAERS,

aen welken de koninklyke Akademie van België den gouden eerepenning heeft toegewezen.

II

DICHTSTUK

DOOR

J. VAN BEERS.

ANTWERPEN,

NEDERDUITSCHEN BOEKHANDEL VAN HENDRIK PEETERS, UITGEVER, CITÉ.

1851.

NOORD- EN ZUIDNEDERLAND

BY HET GRAF VAN HARE MAJESTEIT

LUDOVIKA-MARIA

KONINGIN DER BELGEN.

I

LIERZANG

DOOR

Mr A. BOGAERS,

aan welken de koninklyke Akademie van België den gouden eerepenning heeft toegewezen.

II

DICHTSTUK

DOOR

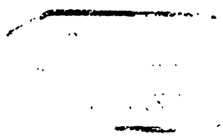
J. VAN BEERS.

ANTWERPEN,

NEDERDUITSCHE BOEKHANDEL VAN HENDRIK PEETERS, UITGEVER, CITÉ.

1851.

Antwerpen. — Drukkery van J.-E. Buschmann.

VOORBERIGT.

Het uitschryven door de Koninklyke Akademie van een prysvers ter nagedachtenis der Koningin, werd door alle vrienden van nationaliteit en vaderlandsche letteren met waer genoegen vernomen; te meer, daer de Akademie ditmael zoo wel de vlaemsche als de fransche letterkunde in het strydperk had riep.

Ook ontbrak het niet aen mededingers : twintig nederduitsche stukken werden ingezonden, en uit byzondere geruchten vernam men weldra dat de voornaemste onder onze dichters, zelfs zy die nog nooit geweerdigd hadden naer eermetalen mee te dingen, toch in dezen buitengewoonen wedstryd deel genomen hadden. Met gespannen ongeduld werd dus de uitspraek der regters te gemoet gezien.

Eindelyk kwam deze uitspraek; maer niet gering was veler verwondering en teleurstelling, toen men vernam dat een vreemdeling, de heer A. Bogaers, van Rotterdam, in dit echt nationael onderwerp, al onze nationale dichters den loef afgesneden had. Ons echter, die den heer Bogaers, uit zyn Togt van Heemskerk naar Gibraltar *en andere werken, als een der voornaemste onder Hollands puikdichters hadden leeren kennen, verwonderde zulks*

niet. Wy wisten dat al wat zyner pen ontvloeit meesterstuk mag genoemd worden, en rekenden het dus onzen Belgischen dichteren niet te schande, voor zulk *een man te hebben moeten onderdoen. Slechts met te meer verlangen reikhalsden wy naer de verschyning van zyn bekroond gedicht.*

Maer dit gedicht wilde maer niet verschynen. Wel had de Moniteur Belge *het fransch bekroond stuk van den heer Siret opgenomen; maer van het nederduitsche kikte noch mikte hy: alleen van het gedicht, welk na dat des heeren Bogaers door de regters als het beste werd geoordeeld, deelde hy een fragment mede, en welhaest vernamen wy dat de heer Van Beers schryver was van het stuk waertoe dit fragment behoorde. Wy wendden ons dan tot dezen dichter om te bekomen dat hy ons de uitgave van zyn stuk zoude vertrouwen, hetgeen hy ons dan ook gereedelyk toestond.*

Juist toen wy dit ter perse meenden te leggen, berigtte men ons dat de heer Bogaers zynen Lierzang in Holland zelf had in het licht gegeven. Daer het ons voorkwam dat het vlaemsch publiek al lang genoeg naer de verschyning van dit gewrocht gewacht had, lieten wy er ons oogenblikkelyk een afschrift van bezorgen en zoo zyn wy in staet gesteld den vlaemschen lezeren, de twee beste gedichten die in den wedstryd der Akademie meêgedongen hebben, in éénen bundel vereenigd aen te bieden.

DE UITGEVER,

HENDRIK PEETERS.

I

LIERZANG

DOOR

Mr A. BOGAERS.

LIERZANG

TOEGEWIJD AAN DE NAGEDACHTENIS VAN

HARE MAJESTEIT

LOUISE-MARIE KONINGIN DER BELGEN,

DOOR

Mr A. BOGAERS,

Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, Ondervoorzitter bij de Regtbank van Rotterdam, Lid van het koninkl. Ned. Instituut,

aan welken de koninklijke Akademie van België in hare zitting van 6 Mei 1851, den uitgeloofden gouden eerepenning heeft toegewezen.

Sa mort est sainte comme sa vie.
(Paroles du roi Léopold.)

een, Belgies fiere harpenaren,
Zoo rijk begaafd met dichtergeest,
Niet gij slechts zult de gouden snaren
Doen galmen op dit somber feest!
De vreemdling — tranen op de wangen —
Komt zangen mengen in uw zangen
En in den treurtogt naast u treên:
De stof, de bronwel van uw smarte,
Hoe dierbaar ook aan 't Belgisch harte,
Behoort den Belgen niet alleen.

De Vorstenstaf moog roemrijk pralen,
Voorbij de rijksgrens heerscht hij niet;
Maar laat de deugd haar luister stralen,
Dan kent de hulde geen limiet.
Waar ook zijn eerste zon mogt gloren,
Elk voelt zich haar vazal geboren,
Wiens hart in 't goede zich verheugt,
Rouwt, Belgen! om uw koninginne;
In de eedle, minlijke vorstinne
Betreurt heel de Aard een beeld der deugd.

o Bange dag! toen, Vlaandrens beemden,
Op zwarte wiek ontsneld, de maar', —
De schrikmaar' kreet bij vriend en vreemden;
« Louise ligt in doodsgevaar! »
Hoe stroomden, bevend, bleek verschrokken,
De blonde jeugd, de grijze lokken,
Zuid-Nederland, uw tempels in!
De Rijkdom, de Armoê lag gebogen
En één gebed steeg naar den hoogen :
« Red, red, o God de Koningin! »

Die beê, die 't belgisch hart ontwelde,
Haar stuitte kustgebergt' noch zee;
Ze vond geen perk in Maas of Schelde;
Neen, gansch Europa bad ze meê.
Alom, bij angstig boezemkloppen
En heetgeplengde deernisdroppen
Verhief de zucht zich hemelwaart:
« Weêrhou den slag, o Albehoeder!
» Spaar de eedle gâ, de teêrste moeder
» En laat heur pronkjuweel aan de aard! »

Helaas! vergeefs was 't handenvouwen;
    Vergeefs, dat hoofd en hart zich boog :
Geen aardsche troon mogt haar behouën,
    Wier hemeltroon haar wachtte omhoog.
Daar streek de dood, op serafsveder,
Bij 't ziekbed (vriendlijk fluistrend) neder :
    « Kom, reine, wie Gods vreugd verbeidt! »
De Kroon verdween, die hier ze sierde,
En om haar englenslapen zwierde
    De stralenkrans der zaligheid.

Wel juichte, sterk door 't vast gelooven,
    De Deugd haar na in 't Rijk der Vreê;
Doch de Aarde voelde een schat zich rooven,
    En kreet, om 't wreed gemis, van wee.
Ach, Belgie! al die duizendtallen,
Die stulp en slot — die veld en wallen
    Van smartgesnik weêrgalmen deên, —
's Lands moeder al te vroeg verloren,
Beminden zij reeds lang te voren,
    Maar voelden 't nooit zoo diep voorheen.

Ook nu eerst, in deez' nacht van rouwe —
    Het schoot zijn vollen glans eerst nu,
Dat Deugdental der Christenvrouwe,
    Als sterren, voor het daglicht schuw.
De sluijer van het zedig leven
Werd door de Erkentnis opgeheven;
    Van 't vroom geheim viel 't zegel af
En zoet, als zuivre citerklanken,
Omruischte 't zeegnen en het danken
    Den natbeschreiden rand van 't graf.

o Godsvrucht, gids in 't aardsche leven,
Die naar een beter wereld leidt,
En, flaauwt de mensch, hem sterkt bij 't streven
Door 't uitzigt op de Onsterflijkheid!
Al wat wij, zwakken, prijslijk achten,
't Ontleent aan uwe hemelkrachten
Zijn glorie, zijn waardij, zijn duur;
Gelijk dat tooverblaauw der baren,
Waarop wij met bewondring staren,
Slechts weêrschijn is van 't luchtazuur. —

Gelukkig, wie hun hart u wijden!
Gelukkig 't huis, dat gij begroet!
Dáár schept de vreugde waar verblijden
En, schreidt er 't leed, de traan wordt zoet!
Maar zegen! driewerf heil en zegen!
Als Vorsten, op den troon gestegen,
U de eerplaats schenken op 't fluweel,
En 't Volk, gewoon om na te streven,
Het voorbeeld van omhoog ziet geven,
De braafheid onder 't kroonjuweel.

Dat zag het volk, met diep vereeren,
Zoo vaak het de Eedle gadesloeg,
Die onder 't bont der vorstenkleêren
Een hart, vol liefde en eenvoud, droeg.
Wat zinverloksels om haar vlogen
Voor God te leven was haar pogen;
Geen pligt, dien ze in 't gewoel vergat;
Haar zachte ziel, voor hoogmoed veilig,
Geleek een tempel, Gode heilig,
Waar ieder deugd haar altaar had.

Looft, Zangers! looft haar teedre trouwe,
Die, nooit verzwakt en nooit vermoeid,
(Bij al wat aantrekt in een vrouwe)
Haars Egaâs harte hield geboeid.
Die, als de staatszorg hem ontrustte,
Den rimpel van zijn voorhoofd kuste,
Den kommer wegjoeg van zijn spond,
En hem de kruin (bij 't kalm verpoozen
Van 't wigt der Kroon ontlast) met rozen
Van huisselijk geluk omwond.

Schetst, schildert, met uw reinste akkoorden,
Haar moederliefde en moederzorg;
Haar Drietal, luistrend naar haar woorden,
Wier liefgekoos de les verborg!
Maalt, hoe, geknield, den blik geheven,
Zij 't bidden leerde en schuldvergeven
En weldoen zonder ijdlen schijn;
Bezorgd, dat hier omlaag 't alreede
Door deugd den eerrang, dien 't bekleedde, —
En eens Gods Hemel waard mogt zijn.

Maar — faalt ook niet, o Dichtrenrijen!
't Gedachtnisoffer van uw zang
Aan kinderlijke min te wijen,
En teeder zusterlijk belang!
Want, waar ook telgen de ouders minden,
Geen dochterharte zult gij vinden,
Getrouwer, warmer dan het haar;
En schonken ouders ooit hun zegen
Aan telgen, teêr elkaâr genegen,
Het was haar deugdzaam oudrenpaar.

Doch, droeg ze in 't hart die naaste panden,
(De vrienden, die Natuur ons biedt!)
De zoete klem der maagschapsbanden
Omsloot toch al haar liefde niet.
Neen! waar er ramp of nooddruft weende,
Dáár was haar hand die hulp verleende,
Gelijk die bronnen, die het groen
Haars engen rands niet slechts besproeijen,
Maar kwistig van de bergen vloeijen
En wijd en zijd zich zeegnen doen.

Getuigt het, schaamlen, die zij dekte,
En lijders, wie haar balsem vloot,
En weezen, wie ze een moeder strekte,
En armen, levend van haar brood!
Wat wellust, als ze een traan kon wisschen,
Den sombren nacht der droefenissen
Herscheppen in een blijden dag!
Hoe juichte ze, als bij 't hulpebieden,
Zij 't oog der Wereld mogt ontvlieden,
Genoeg beloond dat God haar zag!

Zoo dacht de Brave en deed ze tevens,
Van pronken wars, voor vleitaal doof;
Was 't kort van omvang, 't veld haars levens,
Zij plantte 't vol met vruchtbaar loof.
Van vreugd belonkt, met eer omtogen,
Hield zij haar hemelsch doel voor oogen,
Ootmoedig bij de gunst van 't lot;
En, toen de rampen om haar woedden,
Hoe de afgepijnde borst mogt bloeden,
Haar ziel bleef kalm en sterk in God.

De rampen! — Ja! wat onheilsvlagen
Zijn haar bejegend op haar togt!
Wat schonk, ofschoon uit goud geslagen,
Haar reisflesch bitter alsemvocht!
Om hoeveel vreugden, wreed gevloden —
Bij welk een tal geliefde dooden
Heeft zij haar boezem heesch geklaagd?
Wie rilde de angst zóó kil door de aâren
Om dierbren, op de weêrspoedsbaren
De rotsen te gemoet gejaagd!

Nog gromt het onweêr door de wolken,
Wiens slag haar stamhuis heeft verplet;
Nog zijn ze bloot de oproerge dolken,
Heur waardsten op de keel gezet.
De toorts, waarmeê de tuchthuisboeven
Haars Vaders troon in puin begroeven,
(Dien vorst des Vredes!) smeult nog voort,
En, Frankrijks grens door volkstirannen,
Met wat hem dierst was, uitgebannen,
Schuilt 's Grijsaards asch in vreemden oord.

Maar — weg die spooksels! 't oog naar boven!
De zwaarbeproefde lijdt niet meer!
Haar goud, door 't vuur gegloeid in d'oven,
Kwam uit den kroes gelouterd weêr.
Triumflied klink! rijst jubelgalmen!
Zie! bij 't gewuif der gloriepalmen,
Daar zweeft ze, omstraald van hemelglans!
Het welkom lacht haar toe uit de oogen
Der dierbren, haar vooruitgetogen,
Door 't weêrzien dubbeld zalig thans!

o Heerlijkheid! o blijd vervoeren!
De tranen, hier geschreid in 't leed,
Zij werden rijke parelsnoeren,
Die schittren op haar zegekleed.
Het laatste bleek der smart week henen,
Door de eeuwge heilzon weggeschenen;
Met hemelrozen op de wang,
Verzelt ze 't Lied der Englenscharen
En wie haar lief op aarde waren,
Gedenkt zij, biddend, in haar zang.'

Die bede.... o wil die beê verhooren,
Aartsgoedheid, die 't Heelal bestiert!
Doe troostend licht den Koning gloren,
Wiens wijsheid Belgies troon versiert!
Verzacht zijn wee — verzoet zijn tranen
Door liefde van zijne onderdanen,
Door vreugd van 't vaderlijk gemoed!
Bescherm zijn Huis, zijn lieve Telgen
En schenk het bloeijend land der Belgen
Vreê, volksroem, welvaart, overvloed!

II

DICHTSTUK

DOOR

J. VAN BEERS.

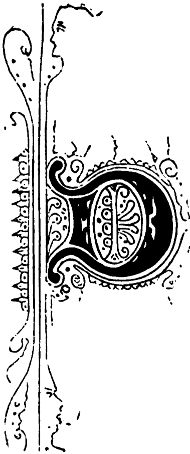
BY DE DOOD DER KONINGIN,

DICHTSTUK

DOOR

J. VAN BEERS.

> Quand on a vu, quand on a appris que tout était fini, ç'a été un redoublement inouï de douleur. Il semblait que le ciel s'unissait à ce deuil profond qui remplissait les âmes; car le temps était affreux.
>
> *Moniteur Belge* du 23 oct. 1850.

e Geest had my met zich gevoerd : — ik zag
Oostende; — niet zoo als ik haer te voren
Aenschouwen mogt, waer ze op heur zeestrand lag,
In 't lauwe nat wellustig heel den dag
Zich badend, om by 't avondzonnegloren,
Met dansgewoel, en zang, en luid gelach,
Het lied van 't tintlend watervlak te stooren :
Ik zag haer, waer ze op d'oever van heur zee,
Stil, onbewogen neêrzat, als verloren
In de overpeizing van een grondloos wee.

Het werd haer morgend. — Uit den schoot der golven
Ontrolde zich allengskens over 't strand
Een mistgordyn, die spoedig heel het land
Als in een eindloos baerkleed hield bedolven.
Niets roerde, niets weêrklonk er in dit kil
En loodgrauw hulsel dat het al omvatte,
Dan 't morren van de onzigtbre zee, het schril
Gesteun der baer, die, met gesmoorden gil,
Als waer 't een doodsnik, soms in 't zand verspatte;
Niets, dan by poozen in 't geboomt een snok
Des winds, een griezlen der verdorde bladeren,
Der stuip gelyk die rilt door 's veegen aderen
En 't leven hem ontrooft by elken schok.
't Scheen alles angstig, doodsch.... Wanneer stadstoren
Op eenmael wagglend in zyn nevelkleed,
Hoog in de lucht een kreet liet hooren,
Die gansch den omtrek siddren deed :

Zy is dood! Zy is dood!
Klonk het aeklig in 't rond,
Uit zyn koperen mond.
Zy is dood! Zy is dood!
En dit klokkengebrom
Liep in Belgenlands schoot,
Steeds verzwaerd en vergroot,
Als een donder herom.

't Ging over steden, over dorpen :
En stad en dorp, 't borst al in klaeggeluid,
Met dofweêrgalmend klokgedommel uit,
Zoodra die doodsmaer hun werd toegeworpen.
En, als 't geschrei van broêrs uit één gezin,
Waerop de hoogste ramp is neêrgezegen,

Huilde elke stem van elke torentin,
Plots heel den lande door omhooggestegen,
Het huilen van al de andre tegen :
O wee! ze is dood! ze is dood! ons Koningin!

Daer stak een wind op. — Was 't het klagen
Dat uit heel 't vaderland ten hemel schoot,
Wat hy, Oostende, in wilde vlagen,
U op zyn vleugelen kwam overdragen,
Ten rouwzang voor de Dierbre, wie de dood
Daer even op uw oever de oogen sloot?
Zoo klonk het my; — en 't gierde, 't loeide
'tOntzettend choor, waerin de smert
Van millioenen zielen samenvloeide;
Het gierde, 't loeide, 't bulderde, — eerst verward
De toonen door elkander smytend,
En altoos holler, dieper, droever krytend;
Dan weder zakkend, om door de andre heen,
De stemmen die er luider schreiden
Op beurt te laten onderscheiden:
En hoor hoe al die stemmen, een voor een,
Den lof der Afgestorvene verbreidden!

STEMME VAN RYKEN.

Wie is er hoogverheven,
Van magt en pracht omgeven,
Wie is er van ons allen,
Die nooit op minderen dan hy
Een blik liet nedervallen
Van smaed of hooveerdy?

Wie was als Zy verheven,
Van magt en pracht omgeven?
En wie zag ooit by 't pralen
Van koninklyke majesteit,
Iets uit heure oogen stralen
Dan liefde en needrigheid?

Waer is de bloem der vrouwen,
Die eens Haer mogt aenschouwen,
Van gade en kroost omgeven;
En die als vrouw en moeder daer,
Voor gansch een volgend leven,
Geen voorbeeld vond in Haer?

STEMME VAN GODVRUCHTIGEN.

Wat hebben zy gemeens met God,
De troetelkinderen der weelde,
De grooten dezer aerd, wien 't lot
Zyn hoogste gunsten mededeelde?
Wat zouden zy hem voor genot
Afbeedlen dat niet reeds hen streelde?
Wat hebben zy gemeens met God?

En zaegt gy Haer, die over allen
Wie grooten heeten heen kon zien,
Voor God den Heer nooit op de knien,
In zyne templen nedervallen?

En was 't u dan niet of rondom
Die allernederigst geknielde,
Iets heiliger het heiligdom
Met geuren van omhoog bezielde?

Alsof uit Haer een lichtkrans gleed,
Die vrede in heel het kerkruim straelde;
Die 't voorhoofd van den diepstverstaelde
Voor God in deemoed bukken deed?

Alsof in zonnestraelgewemel,
Er soms een Englenheer bewoog,
Dat zich voor Haer in eerbied boog,
Eer 't heur gebeden droeg ten hemel?

Wie zag de Heilige ooit een stond
Voor Gods altaren neêrgebogen,
En voelde zich geen traen in de oogen,
Geen bede zweven op den mond?

STEMME VAN BEDRUKTEN.

Wie toch dacht, by feest en plegtigheden,
Wyl het vreugdedronken volksrumoer,
Als een liefdewolk, Haer van beneden
Op te tillen scheen alwaer Zy voer;
En wyl Zy op ieder en op allen,
Met heur groet een blik liet nedervallen,
In welks glans geheel een hemel loeg:
Wie dacht toen dat zulk een jonge en schoone,
Onder 't goud der koninklyke kroone,
Reeds de doornekroon der smerte droeg?

En negtans was 't zoo! — De teedre moeder
Had 's lands hoop, heur eerstling, van heur schoot
Weg zien rukken; had heur oudsten broeder,
Frankryks hoop, zien treffen door den dood;
Had tot God, heur zuster, geest des Heeren
Die heur troost op aerd was, weêr zien keeren;
En zoo vaek Zy liefdryk haer gezigt
Rusten liet op 't beeld van heuren vader,
Was 't als zag Zy 't stael van een verrader
Op de borst des gryzen mans gerigt.

En nog nauw had Ze, in gebed verslonden,
Soms voor Gods altaer een balsemdrop
Voelen leken op heur hertewonden,
Of daer bruischt het Fransche volk weêr op,
En het doet den vorst, die 't achttien jaren
Door den storm van duizende gevaren
Had gemend met forschen kniëndruk,
Onverwacht in 't voetzand nederrollen,
Als 't weêrspannig ros dat plots aen 't hollen,
Zyn bedwinger wegsmyt met één ruk.

En daer moest Zy hooren hoe die vader,
Hoe heur moeder, door het volksorkaen,
Voortgezweept, omdoolden, — en te gader,
God! licht swalpten op den Oceaen!
Hooren hoe de balling, in zyn staten
Van den laegsten zyner knechts verlaten,
Beedlen kwam by vreemden om een dak:
Zien hoe 't gryze hoofd, dat onbezweken
Op zyn kruin zag wereldstormen breken,
Zelf nu voor dien storm zich boog en brak.

En toch moest Zy doen wat koninginnen
Zyn verpligt : — waer 't volk Haer feesten gaf,
Moest een glimlach dekken wat daer binnen
Weende, — bloemen spreiden rond dit graf!
En nogtans was 't daer een graf vol dooden,
Welker stemmen haer gedurig noodden,
Op zoo zoet, zoo liefderyk een toon,
Dat Ze in 't eind bezwykend onder 't lyen,
Zich ook daer ter ruste neêr ging vlyen,
Waer men beter slaept dan op den troon.

Komt, o komt, gy allen die in 't herte,
Morrend tegen God, uw wonden draegt,
En aenschouwt die Vrouwe, door de smerte
Onder 't purper langzaem weggeknaegd;
Komt en leert van Haer hoe gy de slagen
Van het wreedste lot gedwee kunt dragen,
Tot u 't hert geheel is uitgebloed
En de dood een eind stelt aen uw kampen:
Leert van Haer — die koninklyke rampen
Droeg met meer dan koninklyken moed!

STEMME VAN ARMEN.

Wie is er arm die nooit, naer ryken
Opziende, bitterheid liet blyken?
Wie is er arm, die ooit tot Haer
Kon anders opzien dan met oogen,
Waerin zich perelen bewogen
Van dankbaerheid en liefde zwaer?

Ons Koninginne, ons Koninginne!
Zy wilde niet dat onze minne
Het zou verkonden voor het land,
Hoe, op de dorheid onzer wegen,
Gelyk een milde zomerregen,
Steeds laefnis neêrstroomde uit haer hand.

Wy mogten niet dan voor d'Alhoogen
Op bloote kniën neêrgebogen,
En de armen tot Hem uitgebreid,
Uitroepen hoe Zy 't bitterst lyden
Kon doen verkeeren in verblyden,
Met hemelsche milddadigheid.

Maer nu Hy die Ze ons had gegeven,
Haer wegnam voor een beter leven,
Nu stroome 't onze zielen uit!
Nu klinke 't loflied, klinke 't kermen
Van heur geliefden, van heure armen
Door gansch den lande hoog en luid!

STEMME VAN KINDEREN.

Wy doolden arme kleenen,
Van iedereen verlaten,
Van iedereen vergeten,
Langs witbesneeuwde straten;

Wy hieven naer den hemel
Ons blauw versteven handjes,
En baden : onze Vader!
Met klapperende tandjes;
Wy hadden honger : geen vader
Bracht ons een stuksken brood;
Wy hadden kou : geen moeder
Verwarmde ons in heur schoot!

Wy hadden van het leven
Zoo weinig nog genoten;
Maer toch was 't reeds zoo bitter,
Dat wy onze oogskens sloten,
En dat wy, arme kleenen
Vergeten en verlaten,
Ons zetten in een hoeksken
Der witbesneeuwde straten,
En baden : Jezukens Moeder,
Ach, laet de lieve dood,
Ons warm te slapen leggen
By 't Kindeken in uw schoot!

En zie, daer kwam een Vrouwe :
Zy blonk van goud en steenen;
't Boog alles voor haer neder,
Zy boog voor de arme kleenen.
En wyl het in heure oogen
Nog heller blonk van goedheid,
Deed Zy ons henendragen
Met moederlyke zoetheid.

Wy dachten 't was Jezukens Moeder,
Die zelve tot ons kwam,
En die ons by heur Kindeken,
Meê naer den Hemel nam.

Zy droegen ons in een beddeken
Zoo warm en zacht ter ruste;
Wy kregen eten en drinken
Zoo veel ons herteken lustte;
En somtyds kwam de Vrouwe
Die blonk van goud en steenen,
Ontroerd de blyde spelen
Aenschouwen van heur kleenen.
Zy was wel Jezukens Moeder niet;
Zy was een Koningin;
Maer of zy Jezukens Moeder waer,
Zoo waekte op ons heur min.

STEMME VAN OUDERLINGEN.

Wy hadden heel ons leven lang
voor 't daeglyksch brood gesloofd,
En bukten onder 's levens last
hoe zwaer ook, nooit het hoofd:
Wy hadden spierkracht in het lyf
en wilskracht in het hert,
Dies namen wy van Godes hand,
gelyk de vreugd de smert.

Maer, ongemerkt kwam de ouderdom,
die ons den schedel boog,
Die spier- en wilskracht, drop voor drop,
uit lyf en herte zoog.
En wy, beladen met een pak
nog zwaerder dan weleer,
Wy zegen eindlyk uitgeput,
op onze baen ter neêr.

Daer lagen wy, wy eens zoo kloek,
thans, — wreede spotterny! —
Als kindren magteloos en zwak,
maer niet beschermd als zy.
Daer lagen wy, heel de aerd tot last,
verlaten van heel de aerd;
Dood voor het leven, en nogtans
steeds van den dood gespaerd!

Maer zie, daer kwam op eens een hand,
een koninklyke hand,
Ons wenkend uit den wereldstorm,
als naer een veilig strand.
Wy volgden haer, en sedert, in
de schaduw die ze ons gaf,
Wat zaten wy gerust en wel
te wachten op het graf!

STEMME VAN LANDLIEDEN.

Wat schokken er somtyds de wereld ontstelden,
Vaek werd ons daervan, in den vreê onzer velden,
Nog nauwlyks een nagalm gebracht;
Maer meermalen kwam, over bosschen en heiden,
Een wonder gerucht van Haer deugd zich verbreiden,
Als windjes met bloemgeur bevracht.

En als wy die wondre geruchten vernamen,
Dan vouwden onze ouden de handen te samen
En riepen : « Het is dan toch waer,
Maria Theresia dat Ze uit uw bloed is,
Dat eindlyk ons land door den hemel vergoed is,
Dat we U weêr bezitten in Haer! »

En nu is Zy dood!.... Doch haer heugnis zal leven
Bemind en vereerd by de laetste onzer neven;
En, tot in de needrigste hut,
Zal 't nakroost nog eeuwen, met liefdryk vertrouwen,
Haer beeld als het beeld van een Heilge behouwen,
Die 't land, van daerboven beschut.

STEMME UIT VLAENDEREN.

't Was hongersnood! 't was hongersnood!
Daer lag de Maegd, eens als 't kleinood

Der westerwereld aengebeden;
Daer lag zy met verkrampte leden,
Vergeefs omwroetend in haer schoot
Naer al heur schatten van 't verleden;
't Was hongersnood! 't was hongersnood!
Daer lag, met hare kroon van dorpen en van steden,
Gansch Vlaendren worstlend in de omhelzing van den dood!

't Steeg uit Europa vol afgryzen
Ten hemel : « Is er dan voor 't lot
Dier Droeve geen erbarming, God? »
Maer vreeslyk-plegtig klonk het uit den mond der wyzen :
« Helaes! nog ver, nog ver is 't end
Van die ellend;
Want slechts uit Vlaendrens graf zal Vlaendren weér herryzen! »

En wyl Europe in stommen rouw
't Omsluijerd hoofd ter zyde wendde,
Om niet te zien hoe 't vreeslyk ende
Diens naren doodstryds komen zou :
Terwyl gingen de oogen
Der Kranke zacht open,
En blikten ten hoogen,
Met tranen bedropen;
Terwyl vloeide, teeder
Als zonneschyn over
't Verstervende loover,
Een vreugdeblos weder
Door 't bleek van heur koon;
En — wonder! — daer hoorde

Men van heure lippen,
Waer 't kermen op smoorde,
Een dankbeê ontglippen,
Op liefdryken toon.

« O Heere, zoo suisde 't, is 't waer dat uw woede
Van my is gegaen ?
Zy allen die zagen hoe diep my uw roede
Had nedergeslaen,
Zy allen verstomden en schudden de hoofden,
Alsof zy aen redding noch uitkomst geloofden
En togen vandaen !

En toch werd uw toren
In 't einde bezworen !
Toch zaegt gy, o Heer,
In genade op my neêr !

Want waer ze my allen verlieten,
Die redding verhoopten van menschlyke magt,
Daer bleef steeds de christen weldadigheid zacht
Heur balsem in myn wonden gieten;

Daer bleven heure Engelen trouw aen myn zy,
En baden en stortten hun liefde over my,
Tot dat zy den levensstroom zuiver en vry
Weêr door myne aedren zagen vlieten !

Gy, Heere, beloon ze,
Gy, Heere, bekroon ze,
Die Englen der christene min!
En stort uwen zegen
Vooral op de wegen
Des Engels, die in
Myn lyden het eerste en het laetste van allen,
En steeds de overvloedigste laefnis liet vallen:
Stort al uw schatten uit op Belgie's Koningin! »

STEMME UIT DEN VREEMDE.

(REPUBLIKEINEN)

Wat is ons kroon en koningsstaf,
Van d'aenvang aller eeuwen af
Met glansen uit Gods glans omschenen?
De Rede blies er op, — en ziet!
Als waren zy er nooit, verdwenen
Hun goochelglansen in het niet!

Wy zagen vorsten, grys van dagen,
Uit hunnen troon gebonsd, verjagen,
Bespuwen van het laegste grauw,
En by den vreemde gaen verkwynen in hun rouw.

Wy zagen bedelaers in lompen,
Spotlachend klautren op den troon,
En dronkaerds, by 't gejouw en 't schaetren van den hoon,
Europa's oudste en schoonste kroon
Wegschoppen met hun klompen.

Wy zagen 't, en wy zeiden : God
Gaf elk zyn regt en geeft elk regt zyn beurt op aerde :
De troon heeft lang het volk bespot,
Het volk gevoelt in 't eind zyn waerde
En wisselt met den troon van lot!

En echter als wy Haer aenschouwen,
Die met der Belgen wyzen vorst
Den last der kroone heeft getorscht;
Dan kunnen wy ons niet weêrhouwen
Het hoofd te buigen op de borst,
En een bewondringstraen te mengen,
By al de tranen sprekend-waer,
Die 't oog van ryke en bedelaer
Ter lofrede om heur lyk komt plengen!

Dan, Belgenland, beseffen wy
Waerom 't omwentlingsspringgety,
Dat half Europa overplaste,
Het woeden van zyn golfgeklots
Op uwe grens, als op een rots,
Vergeefs en nog vergeefs ontlastte.

Waerom uw kroon met heller glans
't Verbaesd Europe in de oogen gloeide,
Als aller kroonen schitterkrans
Verbleekte in 't onweêr dat er loeide;
Want, drymael zalig land, niet waer,
Met geen geleende flikkring praelde
Uw kroon, — maer 't licht der deuged straelde
Uit wie ze op 't hoofd droeg, rondom haer?

Zoo deden, op de vleuglen van 't orkaen
Liefde en bewondering, van uit den lande,
Als rouwbeklag ontzigtbrer geesten, aen
Dit vorstlyk sterfbed, op Oostendes strande,
Hun hulde in beurtgezang ten hemel gaen.
En, door wat stemme er lof werd aengeheven,
Geen klonk er die niet eindigde in een klagt;
De een riepen : « Wie zal thans ons 't voorbeeld geven,
Dat Zy van elke deugd te geven plagt? »
En de andre : « Wie zal onzer zich erbarmen,
O God, nu gy voor eeuwig in den dood
De koninklyke hand der moeder sloot,
Die troost en zegen regende over de armen?
Wie zal den gryze, wie het kind beschermen?
Wie hongerigen spyzen in den nood? »
En al de stemmen smolten in éen kermen
Weêr samen; en, door 't schokkend luchtruim sneed
Plots zoo vertwyflend en zoo diep een kreet,
Dat de Oceaen, opspringend, zyne baren
Verhief, alsof een nooitgekend vervaren
Zyn diepste diep van yzing siddren deed.

« Waerom, dus huilde 't, voor zoo luttel jaren
Zulk een Vorstin ons schenken, als Gy weet
Dat zy zoo ras weêr hemelwaerts moet varen,
Waerom, o God, beproeft gy ons zoo wreed? »

En zie! — alsof er antwoord uit den hemel
Zou dalen, scheurt het jagend wolkenheer
Zich open; en verblindend straelgewemel
Valt, als een oogslag Gods, op Belgie neêr.
't Orkaen zwygt stil, — en, wyl alleen het dansen
Der witgekuifde golven ruischt in 't licht,
Dat hen besprenkt met goud en roozenglansen,
Houdt Belgie 't starend oog naer 't Oost gerigt:
Want, is het niet of soms, aen gindsche transen,
Een windeken het gloeijend-purpren kleed
Van Englen door het wolkdons fladdren deed?
Want, komt daer uit den hooge niets gevaren
Smertsussend als 't akkoord van hemelsnaren?....
Ja, 't nadert, 't nadert! kniel, kniel neêr en hoor!
O Belgie! daer weêrgalmt der Englen choor!

CHOOR VAN ENGELEN.

Heilig, heilig, drymael heilig
is de wil van God den Heer!
Buige de aerd zich voor dien wille,
en op de aerd stroomt vrede neêr.

Laet, ja, laet uw tranen vloeijen
op het lyk van uw Vorstin,
Weenen moogt gy om uw moeder,
Belgen, kindren heurer min.

Maer den Heere, wiens Algoedheid
u die teedre moeder gaf,
En wiens Wysheid haer terugnam;
vraegt Dien geene reekning af.

Slaet uwe oogen op de Telgen
die er sproten uit heur schoot,
En aenschouwt hoe Ze in hun ziele
't zaed van al haer deugden sloot.

Dringt u om die Spruiten henen,
en weldra zal over 't land,
Zich de vredeschaduw spreiden,
van den boom door Haer geplant.

En wat storm er elders woele,
rustig, zal haer moederoog
Belgie in die schaûw zien schuilen,
wyl Zy 't zegent van omhoog.

Heilig, heilig, drymael heilig
is de wil van God den Heer!
Buige de aerd zich voor dien wille,
en op de aerd stroomt vrede neêr.

